

δοση κοινοχρήστων από διαχειριστικό γραφείο και αποφασίστηκε η έγερση αγωγής κατά των εφεσίβλητων ..., για τα οφειλόμενα έως τότε ποσά κοινοχρήστων δαπανών. Ο ισχυρισμός των εφεσίβλητων, τον οποίο νομίμως επαναφέρουν ενώπιον αυτού του δικαστηρίου περί έλλειψης ενεργητικής νομιμοποίησης του ενάγοντος-εκκαλούντος διότι η σύγκληση της τακτικής συνέλευσης που έλαβε χώρα την 6.10.2016 δεν ήταν νόμιμη για το λόγο ότι δεν είχε κοινοποιηθεί προς αυτές πρόσκληση με τον τρόπο που προέβλεπε το άρθρο 13 § 2 και 4 του Κανονισμού της πολυκατοικίας, είναι απορριπτός ως αβάσιμος. Και τούτο διότι, οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης των συνιδιοκτητών πολυκατοικίας, διατηρούν πλήρως την ισχύ τους, ανεξαρτήτως πλημμελειών ως προς την λήψη τους, εωσότου ακυρωθούν, κατά ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 101 ΑΚ. Η δε τυχόν ακυρότητα, εξαιτίας ελαττώματος, της απόφασης της γενικής συνέλευσης των συνιδιοκτητών για την εκλογή διαχειριστή πρέπει να προσβάλλεται με αγωγή μέσα στην αποσβεστική προθεσμία των έξι μηνών από τη λήψη της απόφασης της συνέλευσης (ΑΠ 791/2009 δημ. ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 853/2001 ΕΔΠολυκ 2003. 199, ΑΠ 1489/1999 ΕΛΛΔνη 2000. 18), περίπτωση που δεν συντρέχει στην προκειμένη περίπτωση.

[...]

II. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Μονομελές Εφετείο Πειραιά
Αριθ. 78/2020

Δικαστής: Ι. Αποστολόπουλος, Εφέτης
Δικηγόροι: Χ. Ανδριτσόπουλος, Ε. Στεφανιάκης

Ανάθεση της διαχείρισης της επίδικης απαιτήσης σε εταιρία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις. Νομιμοποίηση εταιρίας διαχείρισης. Εξουσία αντιπροσώπευσης. Μη δικαιούχος διάδικος. Δικονομικής φύσεως αρμοδιότητες. Διάδικοι σε δεύτερο βαθμό. Ερημοδικία εκκαλούντος. Συμμετοχή τρίτων σε εκκρεμή μεταξύ άλλων δίκη. Κανόνες συμμετοχής τρίτων σε δίκη. Αναβολή έκδοσης αποφάσεως, με επανόληψη της συζητήσεως, ενώ θα έπρεπε να εκδικαστεί η έφε-

ση ερήμην της εκκαλούσας (Άρθρα 2 § 4 ν. 4354/2015, 63 § 1 εδ. α', 64 §§ 1 και 2 εδ. α', ΚΠολΔ).

Από τις διατάξεις των άρθρων 68 και 73 του ΚΠολΔ προκύπτουν τα ακόλουθα: α) για την παροχή έννομης προστασίας απαιτείται η συνδρομή δύο διαδικαστικών προϋποθέσεων, η νομιμοποίηση και το έννομο συμφέρον, β) η νομιμοποίηση, δηλαδή η ύπαρξη δικαιώματος του προσώπου να υπερασπίζεται την υπόθεση που δικάζεται ως ενάγων ή εναγόμενος ή ως έχων την εξουσία διεξαγωγής της δίκης για συγκεκριμένο δικαίωμα ή έννομη σχέση, συμπίπτει, κατά κανόνα, με την ιδιότητα του υποκειμένου του επίδικου δικαιώματος ή της επίδικης έννομης σχέσης, αλλά υπάρχουν και οι περιπτώσεις των μη δικαιούχων ή μη υπόχρεων διαδίκων, γ) η νομιμοποίηση, ενεργητική και παθητική, πρέπει να υφίσταται κατά την έναρξη της δίκης, δηλαδή στην πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο, αλλά και καθόλη τη διάρκεια αυτής, ώστε να καθίσταται δυνατή η έκδοση αποφάσεως από το δικαστήριο και να μπορεί να ικανοποιηθεί το σχετικό δικαίωμα, δ) σε σχέση με τις λοιπές διαδικαστικές προϋποθέσεις, η νομιμοποίηση εξετάζεται μετά τη διαπίστωση των λοιπών, δηλαδή της αρμοδιότητας του δικαστηρίου, της ανυπαρξίας εκκρεμοδικίας ή δεδικασμένου, της ικανότητας να είναι κάποιος διάδικος και να παρίσταται στο δικαστήριο, και πριν από το έννομο συμφέρον, η έρευνα του οποίου γίνεται μετά τις λοιπές γενικές διαδικαστικές προϋποθέσεις, και ε) η έλλειψη της νομιμοποίησης, η οποία μπορεί να προταθεί, αλλά λαμβάνεται υπόψη και αυτεπαγγέλτως, σε κάθε στάση της δίκης από το δικαστήριο, έχει ως συνέπεια την απόρριψη της αγωγής (ή του σχετικού ένδικου βοηθήματος) ως απαράδεκτης (βλ. ΟΛΑΠ 18/2005 ΝοΒ 2006. 1075, ΑΠ 1736/2017 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 665/2008 ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ, ΕφΘ 424/2010 ΕΠολΔ 2011/109, ΕφΘ 1857/2003 Αρμ 2005. 372). Εξάλλου, ως μη δικαιούχοι ή μη υπόχρεοι διάδικοι νοούνται τα πρόσωπα, τα οποία από το νόμο ή από σύμβαση έχουν την εξουσία διεξαγωγής της δίκης στο δικό τους όνομα για αλλότριο όμως δικαίωμα ή υποχρέωση. Επίσης, η νομιμοποίηση των ως άνω μη δικαιούχων διαδίκων μπορεί να είναι συντρέχουσα ή αποκλειστική προς την αντίστοιχη νομιμοποιητική εξουσία του αληθούς δικαιούχου. Ακόμη, έλλειψη της νομιμοποίησης του μη δικαιού-

χου διαδικίου υφίσταται όταν ελλείπει στο πρόσωπο του τελευταίου η ιδιότητα αυτή (του μη δικαιούχου διαδικίου) ή όταν η επίδικη έννομη σχέση δεν εντάσσεται σε εκείνες επί των οποίων έχει δικαίωμα να ζητήσει δικαστική προστασία με την ανωτέρω ιδιότητά του (βλ. Μ. Μαργαρίτη - Α. Μαργαρίτη «ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΠολΔ» εκδ. 2^η τ. Ι άρθρ. 68 αριθ. 3 σ. 136, Κολοτούρο «Η Απαλλοτρίωση του επίδικου αντικειμένου» Β' σ. 5 επ.).

Περαιτέρω, στο άρθρο 1 § 1 του ν. 4354/2015 «Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, ...» (όπως ίσχυε κατά τον ως άνω κρίσιμο χρόνο συζήτησης της ένδικης εφέσεως, δηλαδή πριν την τροποποίησή του από το άρθρο 12 § 1 του ν. 4643/2019, ΦΕΚ Α 193/3.12.2019) ορίζεται ότι: «α. Η διαχείριση των απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις που χορηγούνται ή έχουν χορηγηθεί από πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα εκτός των αναφερόμενων στην περίπτωση δ' της § 5 του άρθρου 2 του ν. 4261/2014 (Α' 107) ανατίθεται αποκλειστικά: αα) σε ανώνυμες εταιρίες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις, ειδικού και αποκλειστικού σκοπού, υπό την επιφύλαξη της § 20, που εδρεύουν στην Ελλάδα και ββ) σε εταιρίες που εδρεύουν σε κράτος - μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) ...». Επίσης, στο άρθρο 2 § 1 του ν. 4354/2015 (όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με την § 1 άρθρου 70 του ν. 4389/2016) ορίζεται ότι «Στις εταιρίες της περίπτωσης α' της § 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου δύνανται να ανατίθεται η διαχείριση απαιτήσεων από συμβάσεις δανείων ή/και πιστώσεων που έχουν χορηγηθεί ή χορηγούνται από πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα, πλην της περίπτωσης δ' της § 5 του άρθρου 2 του ν. 4261/2014». Ακόμη, στο άρθρο 2 § 4 του ίδιου ως άνω νόμου ορίζεται ότι: «Οι εταιρίες διαχείρισης νομιμοποιούνται, ως μη δικαιούχοι διάδικοι, να ασκήσουν κάθε ένδικο βοήθημα και να προβαίνουν σε κάθε άλλη δικαστική ενέργεια για την είσπραξη των υπό διαχείριση απαιτήσεων, καθώς και να κινούν, παρίστανται ή συμμετέχουν σε προπρωχευτικές διαδικασίες εξυγίανσης, πτωχευτικές διαδικασίες αφερεγγυότητας, διαδικασίες διευθέτησης οφειλών και ειδικής διαχείρισης των άρθρων 61 επ. του ν. 4307/2014 (Α' 246). Εφόσον οι Εταιρίες συμμετέχουν σε οποιαδήποτε δίκη με την ιδιότητα

του μη δικαιούχου διαδικίου το δεδικασμένο της απόφασης καταλαμβάνει και τον δικαιούχο της απαίτησης». Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι οι σχετικές εταιρίες διαχείρισης νομιμοποιούνται, ως μη δικαιούχοι διάδικοι, στις δίκες, οι οποίες αφορούν στις ως άνω απαιτήσεις, των οποίων η διαχείριση τούς έχει ανατεθεί κατά τις διατάξεις αυτές (βλ. ΑΠ 763/2019, ΑΠ 368/2019 ΝΟΜΟΣ).

Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 254 § 1 του ΚΠολΔ (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο, § 2 του άρθρου 1 του ν. 4335/2015), το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει την επανάληψη της συζήτησης στο ακροατήριο, η οποία έχει κηρυχθεί περατωμένη, όταν κατά τη μελέτη της υπόθεσης ή τη διάσκεψη παρουσιάζονται κενά ή αμφίβολα σημεία, που χρειάζονται συμπλήρωση ή επεξήγηση, με απόφαση, που μνημονεύει απαραίτητως τα ειδικά θέματα, που αποτελούν αντικείμενο της επαναλαμβανόμενης συζήτησης, η οποία θεωρείται συνέχεια της προηγούμενης. Κατά την έννοια της προαναφερθείσας διατάξεως, η οποία εφαρμόζεται και στο Εφετείο (βλ. (βλ. ΟΛΑΠ 1285/1982 ΝοΒ 31 (1983). 219, ΑΠ 527/1985 ΝοΒ 34 (1986). 196, ΕφΘ 925/2000 Αρμ 54. 1132, ΕφΑθ 9839/1995 ΕΛΛΔνη 37. 1099), η εξουσία του δικαστηρίου να διατάξει επανάληψη συζήτησης δεν υπόκειται σε περιορισμούς και επομένως έχει την εξουσία να διατάσσει την επανάληψη συζήτησης και προς προσκομιδή των αναγκαίων αποδεικτικών μέσων. Σημειωτέον ότι οι προαναφερθείσες διατάξεις του άρθρου 254 του ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις ειδικές διαδικασίες (άρθρο 591 § 1 ΚΠολΔ), αφού διαφορετικά, θα ήταν αδύνατη η διάγνωση της ουσιαστικής αλήθειας, που είναι σημαντικότερη από την αρχή της οικονομίας της δίκης (βλ. ΜΕφ Πειρ 291/2016 ΝΟΜΟΣ, Α. Κρητικό, «Αποζημίωση από τροχαία αυτοκινητικά ατυχήματα» εκδ. 1998, σ. 885 § 2672).

Στην προκείμενη περίπτωση, εισάγεται προς εκδίκαση, η κρινόμενη έφεση, η οποία στρέφεται κατά της υπ' αριθ. .../2016 οριστικής αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς, που εκδόθηκε κατά την ειδική διαδικασία των πιστωτικών τίτλων (άρθρα 591 § 1, 632 § 2 και 643 του ΚΠολΔ, όπως ίσχυαν πριν την τροποποίησή τους με το ν. 4335/2015, που εφαρμόζονται κατά το

άρθρο ένατο § 2 του ν. 4335/2015), αντιμωλία των διαδικών, επί της από 26.6.2014 (υπ' αριθ. .../2014 έκθεσης κατάθεσης) ανακοπής των ανακοπόμενων και ήδη εφεσίβλητων κατά της καθής η ανακοπή και ήδη εκκαλούσας τραπεζικής εταιρίας με την επωνυμία «...». Κατά τη συζήτηση της ένδικης εφέσεως ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου, παραστάθηκε η εταιρία με την επωνυμία «...», η οποία εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της (...), ο οποίος δήλωσε (όπως η σχετική δήλωση καταχωρήθηκε στα πρακτικά και επαναλαμβάνεται στις κατατεθείσες προτάσεις της), ότι αυτή, ως εταιρία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις (νομίμως αδειοδοτηθείσα από την Τράπεζα της Ελλάδος), παρίσταται ως μη δικαιούχος διάδικος, για λογαριασμό της προαναφερθείσας εκκαλούσας («...»), δυνάμει των διατάξεων του ν. 4354/2015 (άρθρο 2 § 4) και της υπ' αριθ. .../2016 πράξεως της εκτελεστικής επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος, καθώς και ενεργούσα δυνάμει του υπ' αριθ. .../27.06.2018 ειδικού πληρεξουσίου (της συμβολαιογράφου Αθηνών ...) και του από 30.04.2018 ιδιωτικού συμφωνητικού. Ωστόσο, από τα προαναφερθέντα έγγραφα, που προσκομίζει και επικαλείται η ανωτέρω παρασταθείσα εταιρία («...»), δεν προκύπτει το εάν έχει ανατεθεί σ' αυτήν από την εκκαλούσα η διαχείριση των απαιτήσεων από την ένδικη σύμβαση δανείου, δηλαδή την υπ' αριθ. .../08.06.2010 σύμβαση παροχής πιστώσεως με ανοικτό λογαριασμό και την από 30.12.2011 πρόσθετη πράξη της. Ειδικότερα, στο προσκομισθέν και επικληθέν από 30 Απριλίου 2018 ιδιωτικό συμφωνητικό, το οποίο καταρτίσθηκε μεταξύ της εκκαλούσας και της προαναφερθείσας εταιρίας αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι «... Η ..... [εκκαλούσα] ορίζει με το παρόν το Διαχειριστή [παρασταθείσα εταιρία] ως εταιρεία διαχείρισης (κατά την έννοια του Νόμου) για τα Δάνεια τα οποία αναφέρονται στο Παράρτημα της παρούσας Σύμβασης περιλαμβάνοντας και τους οφειλέτες αυτών με την ιδιότητά τους ως δανειολήπτες, συνοφειλέτες, εγγυητές ...», όμως στο επισυναπτόμενο στο ιδιωτικό συμφωνητικό παράρτημα αναφέρονται διάφοροι αριθμοί, χωρίς να υπάρχουν πρόσθετα στοιχεία, από τους οποίους δεν συνδέεται κάποιος με την ένδικη σύμβαση δανείου. Επίσης, ούτε, στο ανωτέρω υπ' αριθ. .../27.06.

2018 ειδικό πληρεξούσιο υπάρχει κάποια ειδική αναφορά για την ένδικη σύμβαση δανείου. Σημειωτέον ότι οι εφεσίβλητοι (ανακόπτοντες), με την προσθήκη των προτάσεών τους, επικαλούνται ότι η εκκαλούσα (καθής η ανακοπή) δεν τους έχει ενημερώσει για τη σχετική μεταβίβαση της διαχείρισης των απαιτήσεων από την εν λόγω σύμβαση δανείου. Επομένως, δεν προκύπτει από κάποιο στοιχείο, με σαφήνεια, ότι η επίδικη έννομη σχέση, η οποία αφορά στις απαιτήσεις της εκκαλούσας τράπεζας κατά των εφεσίβλητων από την προαναφερθείσα σύμβαση δανείου, εντάσσεται σε εκείνες επί των οποίων έχει δικαίωμα η ανωτέρω παρασταθείσα εταιρία να ζητήσει δικαστική προστασία, με την ιδιότητα του μη δικαιούχου διαδικού, για λογαριασμό της εκκαλούσας. Ως εκ τούτου, κατά τις προεκτεθείσες σκέψεις, δεν μπορεί να διαπιστωθεί το εάν η προαναφερθείσα παρασταθείσα εταιρία νομιμοποιείται στην παρούσα δίκη.

Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, πρέπει κατ' εφαρμογήν του άρθρου 254 του ΚΠολΔ, πριν από την περαιτέρω έρευνα της ένδικης υποθέσεως, να διαταχθεί η επανάληψη της συζήτησής της για να προσκομιστεί έγγραφο από το οποίο να προκύπτει, με σαφήνεια, ότι η διαχείριση των απαιτήσεων της εκκαλούσας τράπεζας κατά των εφεσίβλητων, οι οποίες αφορούν στην προαναφερθείσα σύμβαση δανείου, έχει μεταβιβασθεί, νομίμως, στην ανωτέρω παρασταθείσα εταιρία, ώστε η τελευταία να μπορεί, με τη σχετική ιδιότητα του μη δικαιούχου διαδικού, να διεξαγάγει την προκειμένη δίκη για λογαριασμό της εκκαλούσας, όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό.

Για τους λόγους αυτούς

Δικάζει αντιμωλία των διαδικών.

Αναβάλλει την έκδοση της οριστικής απόφασής του.

Διατάσσει την επανάληψη της συζήτησης της υπόθεσης προκειμένου να προσκομισθεί, με την επιμέλεια του επιμελέστερου από τους διαδικούς, έγγραφο από το οποίο να προκύπτει, με σαφήνεια, ότι η διαχείριση των απαιτήσεων της εκκαλούσας τράπεζας κατά των εφεσίβλητων, οι οποίες αφορούν στην αναφερθείσα στο σκεπτικό σύμβαση δανείου, έχει μεταβιβασθεί, νομίμως, στην εταιρία με την επωνυμία «...», ώστε η τελευταία να μπορεί, με τη σχετική ιδιότητα του μη δικαιούχου

διαδίκου, να διεξαγάγει την προκείμενη δίκη για λογαριασμό της εκκαλούσας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Προϋποθέσεις παραδεκτού δικαστικής παράστασης εταιριών διαχείρισης απαιτήσεων του ν. 4354/2015

Η σχολιαζόμενη απόφαση εκδόθηκε επί εφέσεως που άσκησε πιστωτικό ίδρυμα κατά αποφάσεως πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου, που έκανε δεκτή την ανακοπή των ανακόπτοντων -εφεσίβλητων κατά διαταγής πληρωμής. Το ενδιαφέρον κεντρίζει το γεγονός ότι, αν και η έφεση ασκήθηκε από το πιστωτικό ίδρυμα, κατά την εκδίκαση της υποθέσεως δεν παροστάθηκε η εκκαλούσα (τράπεζα), αλλά εταιρία διαχείρισης απαιτήσεων, που ισχυρίστηκε (χωρίς να το αποδείξει) ότι ανέλαβε τη διαχείριση της επίδικης απαίτησης βάσει του ν. 4354/2015.

Το ζήτημα της δικαστικής αντιπροσώπευσης των δικαιούχων τραπεζικών απαιτήσεων από τις εταιρίες διαχείρισης απαιτήσεων έχει απασχολήσει ιδιαίτερα τη νομολογία και τη θεωρία¹. Σύμφωνα με το άρθρ. 2 § 4 του ν. 4354/2015, οι εταιρίες διαχείρισης απαιτήσεων, υπό την ιδιότητά τους ως μη δικαιούχων διαδίκων², δύνανται να ασκούν οιοδήποτε ένδικο βοήθημα και να προβαίνουν σε οιοδήποτε δικαστική ενέργεια για την είσπραξη των υπό διαχείριση απαιτήσεων, καθώς και να κινούν, παρίστανται ή συμμετέχουν σε προπρωχευτικές διαδικασίες εξυγίανσης, πτωχευτικές διαδικασίες αφερεγγυότητας, διαδικασίες διευθέτησης αφειλών και ειδικής διαχείρισης. Η έκδοση διαταγής πληρωμής στο όνομα και για λογαριασμό της διαχειρίστριας εταιρίας, υπό την ιδιότητά της ως μη δικαιούχου διαδίκου, ε-

μπίπτει στο πλαίσιο άσκησης ενδίκου βοηθήματος που κατατείνει στην είσπραξη της υπό διαχείριση απαίτησης και δε δημιουργείται πρόβλημα, εφόσον προσκομίζονται τα απαραίτητα νομιμοποιητικά έγγραφα (ιδίως ΦΕΚ ίδρυσης, πιστοποιητικό ΓΕΜΗ, σύμβαση διαχείρισης, πιστοποιητικό Ενεχυροφυλακείου)³. Ωστόσο, ζήτημα ανακύπτει στην περίπτωση που έχει εκδοθεί διαταγή πληρωμής από πιστωτικό ίδρυμα και ανοίγονται δίκες (ανακοπή, έφεση, αναιρεση) μεταξύ της τράπεζας και του οφειλέτη και στην εκδίκαση δεν παρίσταται η τράπεζα, αλλά η εταιρία διαχείρισης απαιτήσεων, στην οποία ανατέθηκε η διαχείριση της επίδικης απαίτησης κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας. Ακριβώς με αυτό το ζήτημα ασχολήθηκε η σχολιαζόμενη απόφαση, η οποία και μεν προσέγγισε ορθά το ν. 4354/2015, αλλά κατέληξε σε αποτέλεσμα που δεν συνάδει με τους παγιωμένους κανόνες του ΚΠολΔ.

Ειδικότερα, κατά το άρθρ. 63 § 1 εδ. α' του ΚΠολΔ, όποιος είναι ικανός για οποιοδήποτε δικαιοπραξία, μπορεί να παρίσταται στο Δικαστήριο με το δικό του όνομα, κατά δε το άρθρ. 64 § 1 ΚΠολΔ όποιος είναι ανίκανος να παρίσταται στο Δικαστήριο με το δικό του όνομα, εκπροσωπείται από το νόμιμο αντιπρόσωπό του. Από το ως άνω συνάγεται ότι, στο ισχύον αστικό δικονομικό σύστημα δεν αναγνωρίζεται ο θεσμός της εκούσιας αντιπροσώπευσης⁴. Συνεπεί του ανειδίκεπτου της διεξαγωγής δίκης από εκούσιο αντιπρόσωπο είναι το απαράδεκτο όλων των διαδικαστικών πράξεων που ενήργησε⁵. Στην προκείμενη περίπτωση διάδικος ήταν η τράπεζα, η οποία δεν εμφανίστηκε κατά τη συζήτηση της εφέσεως, αλλά αντιπροσωπεύτηκε από τη διαχειρίστρια εταιρία, η οποία ισχυρίστηκε ότι, και μεν μετά την επέλευση της εκκρεμοδικίας ανέλαβε τη διαχείριση της επίδικης απαίτησης, αλλά, όπως αναφέρθηκε, υπό τον ισχύοντα ΚΠολΔ δεν προβλέπεται δικαίωμα αντιπροσώπευσης των διαδίκων από τρίτους. Για το λόγο αυτό, δεν έπρεπε να γίνει δεκτή η παράσταση της διαχειρίστριας εταιρίας για λογαριασμό της τράπεζας και έπρεπε να δικαστεί ερήμην η εκκαλούσα. Ο νόμιμος τρόπος για να λάβει μέρος εταιρία διαχείρισης απαιτήσεων σε ήδη εκκρεμή δίκη μεταξύ του οφειλέτη και του δικαιούχου της απαίτησης είναι να ακολουθήσει τους προβλεπόμενους από τον ΚΠολΔ κανόνες συμμετοχής τρίτων σε δίκη⁶.

Σύμφωνα με το άρθρ. 80 ΚΠολΔ, σε εκκρεμή μεταξύ

1. Γιαννόπουλος, Ζητήματα ως προς το χαρακτήρα της νομιμοποίησης της εταιρείας διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις ν. 4354/2015 κατά τη δικαστική άσκηση υπό διαχείριση απαιτήσεων τραπεζικού ιδρύματος, Αρμ 2018. 1924 επ. Ο ίδιος, Η εταιρεία διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις ως μη δικαιούχος διάδικος στη διαγνωστική δίκη και στο στάδιο της αναγκαστικής εκτέλεσης. Κριτική επισκόπηση των ρυθμίσεων ν. 4354/2015 και De Lege Ferenda προτάσεις, Αρμ 2019. 233 επ. Κολοτούρος, Δικονομική αρμοδιότητα των εταιρειών διαχείρισης απαιτήσεων εκ δανείων και πιστώσεων - άρθρο 2 του ν. 4354/2015, ΧρΕδδ 2019. 464 επ. Μανιώτης, Ζητήματα νομιμοποίησης και υποκειμενικών ορίων των δεδουλευμένων από την εξουσιοδότηση προς είσπραξη απαιτήσεων. Το παράδειγμα του άρθρου 2 § 4 ν. 4354/2015, ΕφΑΔ 2019. 609 επ. ΜΠρΚυπ 112/2017, ΜΠρΚαρ 49/2019, ΜΠρΑθ 3109/2019, ΜΠρΛ 115/2019, ΜΠρΠερ 3604/2019, ΑΠ 763/2019 (Τμ. Α2), με παρατηρήσεις Γιαννόπουλου, ΕΠολΔ 2019. 566 επ.

2. Νίκας, Εγχειρίδιο Πολιτικής Δικονομίας, 2012, 152-153.

3. Κολοτούρος, ΧρΕδδ 2019. 472.

4. Προς τούτο συνηγεί και το γεγονός ότι ακόμα και το άρθρ. 472 § 1 ΚΠολΔ, που πρόβλεπε κατ'εξαιρεση ότι επί μικροδιαφορών ο διάδικος μπορούσε να αντιπροσωπευθεί από άλλα πρόσωπα, καταργήθηκε με το ν. 4335/2015.

5. ΜΠρΑθ 1272/2019, με παρατηρήσεις Τσαχιρίδη, ΝοΒ 2020. 1280 επ.

6. ΕφΑθ 666/2020, ΤΜΠ ΝΟΜΟΣ.

άλλων δίκη τρίτος⁷, εφόσον έχει έννομο συμφέρον, μπορεί να ασκήσει πρόσθετη παρέμβαση για την υποστήριξη διαδίκου, μέχρι να εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση. Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρ. 81 § 1, 215 § 1 και 591 § 1 περ. β' ΚΠολΔ, προκύπτει ότι, η πρόσθετη παρέμβαση ασκείται επί ποινή απαραδέκτου, με δικόγραφο που κατατίθεται τουλάχιστον δέκα ημέρες πριν τη συζήτηση της κύριας δίκης, στη γραμματεία του Δικαστηρίου που εκκρεμεί η κύρια δίκη⁸ και επιδίδεται στους διαδίκους. Σύμφωνα δε με το άρθρ. 83 ΚΠολΔ, έννομο συμφέρον για την άσκηση αυτοτελούς πρόσθετης παρέμβασης υφίσταται όταν η ισχύς της απόφασης, που θα εκδοθεί στο πλαίσιο της κύριας δίκης, θα επεκτείνεται και στις έννομες σχέσεις του παρεμβαίνοντος προς τον καθ' ου η παρέμβαση, οπότε τυγχάνουν εφαρμογής τα άρθρ. 76, 77 και 78 ΚΠολΔ. Από τα ως άνω συνάγεται ανενδοίαστα ότι, καθοριστικό στοιχείο για το χαρακτηρισμό της πρόσθετης παρέμβασης ως αυτοτελούς είναι, η επέκταση της ισχύος της απόφασης που θα εκδοθεί, ιδίως των υποκειμενικών ορίων του δεδικασμένου, στις έννομες σχέσεις του τρίτου προς τον καθ' ου η παρέμβαση. Με την άσκηση της αυτοτελούς πρόσθετης παρέμβασης ο παρεμβαίνων αντιδικεί στην ήδη εκκρεμή δίκη υπέρ εκείνου που παρεμβαίνει, για το λόγο ότι, η απόφαση που θα εκδοθεί, θα επεκτείνεται και εναντίον του. Ως επιστέγασμα των ανωτέρω προκύπτει ότι, για να λάβει μέρος η εταιρία διαχείρισης απαιτήσεων στην εκκρεμή μεταξύ της εκκαλούσας και των εφεσβλητών δίκη, έπρεπε να ασκήσει νομίμως και εμπροθέσμως αυτοτελή πρόσθετη παρέμβαση υπέρ της τράπεζας και κατά των εφεσβλητών⁹. Η ασκούμενη κατά το άρθρ. 83 ΚΠολΔ αυτοτελής πρόσθετη παρέμβαση δημιουργεί περιορισμένου περιεχομένου επιγενόμενη αναγκαστική ομοδικία του παρεμβαίνοντος με το διάδικο υπέρ του οποίου ασκείται η παρέμβαση, στο μέτρο που ο παρεμβαίνων θεωρείται κατά πλάσμα δικαίου ως αναγκαστικός ομόδικος με τις παρεχόμενες δικονομικές εξουσίες¹⁰. Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρ. 274 § 2 περ. α' ΚΠολΔ, ορίζεται ότι, «*Αν εκείνος που άσκησε πρόσθετη παρέμβαση εμφανιστεί κατά τη συζήτηση, τότε .. β) αν λείπει μόνο εκείνος υπέρ του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση, το Δικαστήριο συζητεί την υπόθεση ερήμην του, μεταξύ εκείνου που άσκησε την παρέμβαση και του αντιδίκου εκείνου υπέρ του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση*», ενώ σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρ. 76

§ 1 ΚΠολΔ, σε περίπτωση αναγκαστικής ομοδικίας, αν ο ομόδικος, ο οποίος είναι διάδικος στη δίκη, δεν παρευστεί, θεωρείται ότι αντιπροσωπεύεται από τον ομόδικο που παρίσταται¹¹. Επομένως, αν η εταιρία διαχείρισης απαιτήσεων είχε ασκήσει αυτοτελή πρόσθετη παρέμβαση υπέρ της εκκαλούσας και κατά των εφεσβλητών, ακόμα και αν η τράπεζα δεν είχε παρευστεί, θα θεωρούταν ότι αντιπροσωπεύεται από την αυτοτελώς προσθέτως παρεμβαίνουσα¹², η οποία όφειλε να αποδείξει ότι, όντως ανέλαβε τη διαχείριση της επίδικης απαίτησης, όπως ορθά διακρίνει η σχολιαζόμενη απόφαση.

Έχει διατυπωθεί και η άποψη, η οποία θέτοντας ως βάση το γεγονός ότι το άρθρ. 2 § 4 εδ. β' του ν. 4354/2015 ορίζει πως, «*Εφόσον οι εταιρίες συμμετέχουν σε οποιαδήποτε δίκη με την ιδιότητα του μη δικαιούχου διαδίκου το δεδικασμένο της απόφασης καταλαμβάνει και τον δικαιούχο της απαίτησης*», χωρίς να ορίζεται και το αντίστροφο, ήτοι ότι η εταιρία διαχείρισης δεσμεύεται από την απόφαση που θα εκδοθεί σε βάρος του δικαιούχου της απαίτησης, υποστηρίζει ότι, οι εταιρίες διαχείρισης απαιτήσεων δε θεμελιώνουν έννομο συμφέρον για την άσκηση αυτοτελούς πρόσθετης παρεμβάσεως στη δίκη με διάδικο το δικαιούχο της απαίτησεως¹³. Όμως, κατά τη γνώμη του γράφοντος πρόκειται για ακούσιο νομοθετικό κενό. Η εν λόγω θέση ενισχύεται και από το γεγονός ότι, ο ν. 4354/2015 έχει ήδη δεχτεί ορισμένες βελτιωτικές τροποποιήσεις¹⁴ και προκειμένου να επιλυθεί το ζήτημα που έχει ανακύψει στην επιστήμη, προκρίνεται ως επιβεβλημένη η εκ νέου παρέμβαση του νομοθέτη¹⁵. Μέχρι να επέλθουν οι απαιτούμενες νομοτεχνικές βελτιώσεις, το εν λόγω ζήτημα πρέπει να αντιμετωπίζεται ελαστικά από τη νομολογία, δοθέντος ότι ο ν. 4354/2015 δίνει στις εταιρίες διαχείρισης απαιτήσεων τη γενική δυνατότητα άσκησης οποιασδήποτε ενδίκου βοηθήματος¹⁶. Θα ήταν αντικρατικό από τη μία να δίνεται στις ε-

7. Αυτός που δεν έχει προσλάβει την ιδιότητα του διαδίκου σε μία δίκη.

8. Προκειμένου να ακολουθήσει συνεκδίκαση.

9. ΜΕΦΛ 84/2020, ΔΕΕ 2020. 998 επ.

10. ΑΠ 369/2019, ΑΠ 1485/2006, ΑΠ 91/2005.

11. ΜΠρΤρκ 24/2020, ΑΠ 192/2012, ΑΠ 1332/2011, ΑΠ 1230/2008, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 1145/2007 Νοθ 2007. 1828, Εφί 75/2005 Ελλάδα 2006. 859.

12. ΜΠρβ 189/2020 Νοθ 2020. 1035 επ.

13. Γιαννόπουλος, Αρμ 2019. 256.

14. Ενδεικτικές τροποποιήσεις στο ν. 4354/2015 επήλθαν με το ν. 4366/2015, με το ν. 4371/2016, με το ν. 4380/2016, με το ν. 4389/2016, με το ν. 4390/2016.

15. Γιαννόπουλος, Αρμ 2019. 253.

16. Σύμφωνα με τη νομολογία (ΕφΑθ 6271/2019, με παρατηρήσεις Δεληκωστόπουλου, Ελλάδα 2020. 166 επ.) η προσέκληση είναι ένδικο βοήθημα αναγκαστικής συμμετοχής τρίτου προσώπου, μη διαδίκου στη μεταξύ άλλων εκκρεμή δίκη. Το ίδιο ισχύουν και επί παρεμβάσεως και επομένως υφίσταται πρόβλεψη στο ν. 4354/2015 για άσκηση παρεμβάσεως εκ μέρους της εταιρίας διαχείρισης σε δίκη μεταξύ του οφειλέτη και του δικαιούχου της απαίτησεως.

ταιρίες διαχείρισης απαιτήσεων το δικαίωμα άσκησης κάθε ενδίκου βοηθήματος και από την άλλη να θεωρείται ότι οι εταιρίες διαχείρισης απαιτήσεων δε θεμελιώνουν το απαιτούμενο έννομο συμφέρον για την άσκηση παρεμβάσεως υπέρ των δικαιούχων των απαιτήσεων. Εξάλλου, δεδομένου ότι ο καθ' ου ενέχει θέση ενόγοντος στη δίκη της αναστολής και αποσκοπεί δια της απορρίψεώς της, στην επικύρωση της εκδοθείσας διαταγής πληρωμής και επομένως στην είσπραξη της απαιτήσεώς του, η άσκηση αυτοτελούς πρόσθετης παρέμβασης υπέρ του δικαιούχου της απαίτησης κατατείνει υπό την ανωτέρω ευρεία ερμηνεία προς τον εν λόγω σκοπό, ήτοι στην επιδίωξη είσπραξης της απαίτησεως. Δια των ανωτέρω ερμηνευτικών εκδοχών φαίνεται να υπερκαλύπτεται το πραγματικό του άρθρ. 2 § 4 του ν. 4354/2015, αλλά σε κάθε περίπτωση καθίσταται αναγκαία η παρέμβαση του νομοθέτη για να εκλείψει ολοσχερώς το ζήτημα που έχει δημιουργηθεί στη νομολογία.

Συνοψίζοντας τα ανωτέρω διαπιστώνεται εναργώς ότι, στην εξεταζόμενη περίπτωση έπρεπε να δικαστεί ερήμην η εκκαλούσα. Για να παρασταθεί νομίμως η διαχειρίστρια εταιρία και να αντιπροσωπεύσει την τράπεζα κατά την εκδίκαση της εφέσεως έπρεπε να ασκήσει αυτοτελή πρόσθετη παρέμβαση υπέρ της (εκκαλούσας)¹⁷ και για να γίνει δεκτή δε η εν λόγω αυτοτελής πρόσθετη παρέμβαση η διαχειρίστρια εταιρία έπρεπε να προσκομίσει απόσπασμα εκ του επισυναπτόμενου στην περίληψη της σύμβουσης διαχείρισης παραρτήματος, εξαχθέν από τα δημόσια βιβλία του αρμόδιου Ενεχυροφυλακείου που να πιστοποιεί ότι η διαχείριση της επίδικης απαίτησης ανατέθηκε σε αυτή. Η σχολιαζόμενη απόφαση δεν χρειαζόταν να διατάξει την επανάληψη της συζητήσεως για να προσκομιστεί αποδεικτικό στοιχείο περί ανάθεσης της διαχείρισης της επίδικης απαίτησεως από την τράπεζα στην διαχειρίστρια εταιρία, αλλά με βάση τα ως άνω έπρεπε να απορρίψει την αντιπροσώπευση της εκκαλούσας από την διαχειρίστρια εταιρία, δεδομένου ότι δεν ασκήθηκε αυτοτελής πρόσθετη παρέμβαση υπέρ της εκκαλούσας, με κατάθεση και επίδοση δικογράφου, η δε άποψη που έχει αναπτυχθεί στη νομολογία¹⁸, την οποία φαίνεται να σπάστηκε σιωπηρά και η σχολιαζόμενη απόφαση (χωρίς τούτο να προκύπτει ρητά, δεδομένου ότι δεν αναλύεται) και αναφέρει ότι, πηγή της εξαιρετικής νομιμοποίησης των εταιριών διαχείρισης απαιτήσεων είναι αποκλειστικά οι διατάξεις του ν. 4354/2015 και επομένως οι εταιρίες διαχείρισης απαιτήσεων μπορούν να παρασταθούν ως μη δικαιούχοι διόδικοι, χωρίς να ασκήσουν αυτοτελή

πρόσθετη παρέμβαση, σε ήδη εκκρεμή δίκη, στην οποία διόδικος είναι ο δικαιούχος της επίδικης απαίτησης, σαφώς δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή, καθότι αντιστρατεύεται τους παγιωμένους δικονομικούς κανόνες. Η πρακτική εφαρμογή του ν. 4354/2015 πρέπει να διυλιζεται μέσα από τις διατάξεις του ΚΠολΔ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΤΣΑΧΙΡΙΔΗΣ

Δικηγόρος, ΜΔ Παντείου Πανεπιστημίου

ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ

Άρειος Πάγος (Α1' Τμήμα)
Αριθ. 154/2020

Πρόεδρος: Γ. Λέκκας, Αντιπρόεδρος
Εισηγήτρια: Α. Κοκκοβού, Αρεοπαγίτης
Δικηγόροι: Δ. Γουλιέλμος, Δ. Κόντης, Ι. Βλαχογιάννης

Ένδικα μέσα. Μεταβιβαστικό αποτέλεσμα. Αναγκαίως συνεχόμενα κεφάλαια. Αν αναιρεθεί απόφαση, που εκδόθηκε επί αγωγής για αποζημίωση λόγω περιουσιακής ζημίας και για χρηματική ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης, που υπέστη ο ενάγων, εξαιτίας αδικπραξίας του εναγομένου, μόνον ως προς την παραδοχή ένστασης του εναγομένου περί συνυπατιότητας του ενάγοντος, αναιρεείται η απόφαση και ως προς το κεφάλαιο για χρηματική ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης, αλλά και ως προς εκείνο της αποζημίωσης για περιουσιακή ζημία. Στην περίπτωση όμως της αποζημίωσης, μόνο με την έννοια ότι το δικαστήριο της παραπομπής, αν απορρίψει την ένσταση συνυπατιότητας, θα θέσει ως βάση του υπολογισμού της αποζημίωσης, κατά τον επανακαθορισμό της, το ύψος αυτής, όπως προσδιορίστηκε από το εφετείο, δεσμευόμενο από το δεδικοσμένο, που προκύπτει από το κεφάλαιο αυτό της αποζημίωσης, που δεν αναιρέθηκε (Άρθρα 570 § 2 ΚΠολΔ, 579 § 1, 580 § 3 και 581 § 2).

Άμυνα του εναγομένου. Ο ισχυρισμός του περί αποκλειστικής υπατιότητας του ενάγοντος συνιστά άρνηση της βάσης της αγωγής. Αντιθέτως ο ισχυρισμός του περί συντρέχοντος πταίσματος του ενάγοντος συνιστά ένσταση καταλυτική εν όλω ή εν μέρει της αγωγής, και δεν λαμβάνεται αυτεπαγγέλτως υπόψη από το δικαστήριο (Άρθρα 914, 300 ΑΚ · 262 ΚΠολΔ).

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 570 § 2, 579 § 1, 580 § 3 και 581 § 2 ΚΠολΔ, προκύπτει ότι η απόφαση αναιρείται κατά το μέτρο πα-

17. ΜΠρΘ 13663/2019, με παρατηρήσεις Φλώρου, ΕΠολΔ 2020. 86 επ.

18. Ειρλ 211/2019, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ και ΕιρΠολυμ 337/2018, με αντίθετες παρατηρήσεις Τσαχιδίδη, ΕφΑΔ 2020. 533 επ.